

100. obljetnica dolaska Školskih sestara iz Maribora u Split

Proslava 100. obljetnice prvog dolaska Školskih sestara franjevaka Krista kralja iz Maribora u Split započela je trogodišnjom pripravom. Završno se slavlje odvijalo 14. i 15. listopada 2004.

Program proslave je raspoređen u tri dijela: znanstveni (predavanja), svečana sveta misa i umjetnički dio (akademija).

Znanstveni dio središnje proslave održan je 14. listopada 2004. na Lovretu u provincijskoj kući u Splitu na kojem je izloženo dvadesetak predavanja. Predavanja su održale sestre slavljeničke Provincije kao i svećenici. Predstavili su cjelokupno djelovanje sestara od dolaska iz Maribora u Split pa do naših dana.

Svečanu svetu misu, uz sudjelovanje četrdesetak svećenika, u samostanskoj kapeli na Lovretu, predvodio je splitski nadbiskup u miru mons. Ante Jurčić. Pod misom je zbor Lovretskih sestara pjevao *Drugu staroslavensku troglasnu misu* Albe Vidakovića pod ravnanjem s. Mirje Tabak, uz orguljsku pratnju s. Nedjeljke Milanović-Litre.

Posebno treba izdvojiti umjetnički dio, svečani recital pod naslovom *Život biraj*, izveden u velikoj dvorani Centralnog bogoslovnog sjemeništa u Splitu. Dvorana je bila ispunjena do posljednjeg mjesta: gostima, prijateljima i znancima, simpatizerima te velikim brojem časnih sestara iz Splita i okolice. Tekst je napisala lovretska franjevka s. Judita Čovo, a skladbe za recital poznati skladatelji iz Splita: Ljubo Stipišić (*Ako pšenično zrno i Duc in altum*), Vladimir Sunko (*Život biraj I, II, III i IV*) i Šime Marović (*Evo dolazim, Bože*). Izvedene su još skladbe fra Anđelke Milanovića-Litre (*Primi me, Gospodine*), Anđelka Klobučara (*Qui manet*) i Vinka Jelića (*Probasti, Domine*). Sve je glazbene točke izveo pjevački zbor Školskih sestara franjevki na Lovretu pod ravnanjem s. Mirje Tabak, uz instrumentalnu pratnju s. Nedjeljke Milanović-Litre (glasovir), postulantkinje Lidije Matijević (glasovir), Tereze Alabanda (violina) i Damire Drpić (viola).

Glavna pripovjedačica u recitalu bila je s. Natanaela Radinović. Izvorne spise čitale su s. Agneza Masnić i s. Luca Petrović, a krasnoslovlje su s. Jozefa Lučić, s. Filipa Smoljo, s. Lucija Bilokapić te kandidatkinje Anica Erštić i Luca Tomić. U recitalu su sudjelovale i sestre misionarke sa sestrama crnkinjama iz Zaira.

Redatelj scensko-glazbenog recitala bili su Rade Perković, glumac i Zvonimir Smaić, dramaturški savjetnik, dok je slike priredila je s. Rita Maržić.

Sadržaj recitala je razdijeljen na tri dijela:

1. Na počecima: Graz – Maribor
2. Split: Življenje u sv. Ciprijanu, Novo doba, pozvane
3. Korak u novo stoljeće: ŽIVOT BIRAJ

Na početku recitala provincijalna je predstojnica slavljeničke provincije S. M. Klara Šimunović pozdravila vrhovnu predstojnicu S. M. Nataliju Palac te ostale goste i prisutne, izrazivši svima dobrodošlicu. Ujedno je zahvalila svima koji su na bilo koji način doprinijeli dostojnom obilježavanju značajne obljetnice.

Recital je započeo prolaskom zbora sestara sredinom dvorane s upaljenim svijećama u rukama, pjevajući 23. psalam po gregorijanskom I. modusu. Znakovit početak upućuje kako Školske sestre franjevke još imaju ulja u svojim svjetilkama i da mogu i u 21. stoljeću biti evandeosko svijetlo u ovom zamračenom vremenu.

Tada su sudionice recitala, na maštovito uređenoj pozornici, uvjerljivo i na sugestivnan način: pokretima, slikama i svjetlom, prikazale život Zajednice od samih početaka sve do naših dana, uz skladno uklapanje zahtjevnih i precizno izvedenih glazbenih točaka te pratnju glazbala i a capella pjevanja. Sve je bilo sadržajno, živo i u pokretu uokvireno u lijepu formu.

Začudo kako taj događaj, najznačajniji u Splitu poslije jubilejskog slavlja Dujmove godine, u sredstvima javnog priopćavanja nije uočljivije obilježen.

F. M. Čirko

Redovnička bratstva i sestinstva, nadahnjivana na karizmi sv. Franje asiškoga, počela su organizirano živjeti u redovničkim zajednicama već u 13. stoljeću. Kongregacija školskih sestara franjevki nastala je 1843. godine u Grazu u Austriji. Iz te družbe nastala je samostalna Kongregacija školskih sestara franjevki Krista kralja sa sjedištem u Mariboru iz koje su se, kao podružnice, razvile nove redovničke zajednice među kojima je i podružnica Lovretskih sestara u Splitu. Do 1922. sve su podružnice bile podvrgnute vrhovnoj upravi u Mariboru. Te godine, dopuštanjem Svete Stolice, Kongregacija je podijeljena u četiri Provincije: Slovenska provincija sa sjedištem u Mariboru; Hrvatska provincija sa sjedištem u Splitu, Talijanska provincija sa sjedištem u Tompaju (kod Trsta) i Sjevernoamerička provincija sa sjedištem u Chicagu. Nastajale su i nove Provincije pa tako danas Kongregacija, osim Rimske pokrajine sa generalnom upravom, broji ukupno devet provincija.

Lovretske sestre franjevke dolaze iz Maribora u Split na poziv tadašnjeg splitskoga biskupa Franje Filipa Nakića (1889.-1910.) i zauzimanjem fra Konstantina Krelje (1847.-1930.), gvardijana samostana Gospe od zdravlja u Splitu, da se uključe u odgojno obrazovni rad i preuzmu brigu za siromašne u gradu. Požrtvovnim radom i uz velike žrtve sestre uspijevaju ostvariti svoj veliki san. Godine 1914. osnivaju »Domaćinsku (djevojačku) školu poljodjelstva i kućanstva«, prvu svoje vrste na ovom području, koja uspješno djeluje sve do pred kraj II. svjetskog rata kada komunistička vlast dokida školu i zabranjuje sestrama odgojno obrazovno djelovanje. No, sestre ne odustaju od svoga prvotnog poslanja. Uključuju se u župne zajednice preuzimajući rad s djecom, mladima kao i starijima. Sudjeluju u pripremi liturgijskih slavlja, vođenju crkvenog pjevanja te pripremi i vođenju raznih prigodnih slavlja. Dio sestara odlazi u Njemačku i uključuju se u pastoralni rad u hrvatskim katoličkim misijama. Značajno polje rada Lovretskih sestara je rad u školama, bolnicama i mirovnim domovima u zemlji i inozemstvu. Treba spomenuti i misijski rad sestara u Južnoj Americi i Zairu u Africi.

Poslije II. vatikanskog sabora, da bi sestre što bolje odgovorile zahtjevima novog vremena i liturgijskoj obnovi prema smjernicama konstitucije »Sacrosanctum concilium«, provincijska uprava u Splitu upućuje veći broj sestara na studij katehetike i crkvene glazbe. Tako četverogodišnji studij crkvene glazbe na Institutu za crkvenu glazbu u Zagrebu završava 14 sestara, subotnju školu za orguljašice završava 21 sestra, poslijediplomski studij (orgulje) završava jedna sestra. Po jedna sestra završavaju Akademiju za crkvenu glazbu u Regensburgu i trogodišnju školu za crkvenu glazbu u Altotingu.

Nakon dugog i sistematskog rada glazbeno i liturgijski osposobljenih sestara, vidljivi su rezultati u provođenju pokoncijskih odrednica, kako u njihovoj središnjoj redovničkoj zajednici na Lovretu, tako i u sredinama u kojima djeluju. Tome je doprinijelo i provincijsko vijeće za apostolat osnovano 1985. pri kojemu djeluje glazbena sekcija, koja na razne načine pomaže sestrama voditeljicama crkvenog pjevanja.

Dvadeset godina sestre sudjeluju s dječjim zborovima u projektu »Zlatna harfa«, kako bi djeca odmah na početku svog vjerničkog života osjetila zdravu liturgijsku popijevku i kasnije se lakše uključila u veliki crkveni zbor.

Lovretske sestre glazbeno djeluju i u drugim društvenim i crkvenim ustanovama: vlastitom dječjem vrtiću na Jordanovcu u Zagrebu i sjemeništima i sjemenišnim gimnazijama u Sinju i Splitu. U sjemeništima i sjemenišnim gimnazijama uz nastavnički rad poučavaju učenike u sviranju, vode liturgijsko pjevanje i pripremaju prigodna slavlja. (fmč)